

Nr 108

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69; given Stockholms slott den 8 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69. Fondens inkomster beräknas till 308 187 000 kr. Utgifterna uppgår till 231 184 000 kr. och överskottet till 77 003 000 kr. För reparations- och underhållskostnader tas upp 172 087 000 kr., varav för iståndsättningsarbeten på byggnader m. m. under kasernbyggnaders delfond 65 400 000 (för 1967/68 60 700 000) kr., för iståndsättningsarbeten under befästningars delfond 13 138 000 (för 1967/68 9 400 000) kr. samt för iståndsättningsarbeten under försvarets forskningsanstalts delfond 350 000 (för 1967/68 300 000) kr.

Anslagen till ersättning till försvarets fastighetsfond föreslås till 197 665 000 kr. för kasernbyggnaders delfond, 76 630 000 kr. för befästningars delfond och 4 320 000 kr. för försvarets forskningsanstalts delfond.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 8 mars 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69* och anför.

I statsverkspropositionen (bil. 2 till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten) har lagts fram ett beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69. I överensstämmelse med statförslaget har på driftbudgeten i förslaget till riksstat bland Inkomster av statens kapitalfonder tagits upp totalbeloppet av de i statförslaget för kasernbyggnaders, befästningars resp. försvarets forskningsanstalts delfonder angivna överskotten.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (bil. 4 s. 87 och bil. 6 s. 116) föreslagit riksdagen att *dels* till Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 kr., *dels*, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för samma budgetår beräkna följande förslagsanslag, nämligen Ersättning till försvarets fastighetsfond: Kasernbyggnaders delfond 191 100 000 kr., Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond 75 900 000 kr. samt Ersättning till försvarets fastighetsfond: Försvarets forskningsanstalts delfond 4 150 000 kr.

Beredningen av denna fråga är nu avslutad, och jag anhåller att få redogöra för den närmare.

Oversikt av fastighetsfondens ställning m. m.

Försvarets fastighetsfond är en kapitalfond för redovisning av byggnader, anläggningar och mark som disponeras för militära ändamål. Fonden omfattar övnings- och skjutfält, kasern- och befästningsanläggningar, flygfält, förråd m. m. Försvarets fastighetsfond är fr. o. m. den 1 juli 1964 uppdelad på tre delfonder, nämligen kasernbyggnaders delfond, befästningars delfond och försvarets forskningsanstalts delfond (jfr prop. 1964: 55 s. 19, SU 54, rskr 157).

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter liksom dess kapitalbehållning redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Fonden är konstruerad som en produktiv fond, vars överskott i princip är beräknat så att det motsvarar statens förräntningskrav på det investerade nettokapitalet. Överskottet redovisas under särskild titel på riksstatens inkomstsida. Det inkomsttillskott som behövs för balans i staten erhålls — förutom av hyresinkomster för lokalupplåtelser till enskilda m. fl. inkomster — genom ersättningsanslag till vederbörande delfond för upplåtna lokaler.

Av riksrevisionsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1966/67 framgår att fondens ställning den 30 juni 1967 var följande (milj. kr.).

	Kasern- byggnaders delfond	Befäst- ningars delfond	Försvarets forsknings- anstalts delfond	Summa
<i>Tillgångar:</i>				
Markvärde	325,6	19,0	4,9	349,5
Byggnadsvärde	1 544,9	2 563,6	69,0	4 177,5
Fordringar hos andra fonder	62,2	32,4	2,2	96,8
Övriga fordringar	241,5	1,4	—	242,9
Summa tillgångar	2 174,2	2 616,4	76,1	4 866,7
<i>Skulder:</i>				
Värdeminskningsskonto	1 145,4	2 337,4	39,9	3 522,7
Diverse medel	62,3	32,5	2,2	97,0
Summa skulder	1 207,7	2 369,9	42,1	3 619,7
Kapitalbehållning	966,5	246,5	34,0	1 247,0

I förhållande till fondens ställning den 1 juli 1966 innebär de redovisade siffrorna en ökning av mark- och byggnadsvärdena (brutto) med 261,4 milj. kr. Nettoökningen av fondens kapital under budgetåret uppgår till 290,7 milj. kr.

Den för budgetåret 1966/67 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 259,6 milj. kr. Inkomsterna beräknades till detta belopp samt utgifterna och överskottet till resp. 209,6 och 50,0 milj. kr. Utfallet av staten framgår av en i riksrevisionsverkets budgetredovisning för budgetåret 1966/67 (s. 126) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott — beräknat efter en räntesats av 5,25 % — uppgått till 63,2 milj. kr. som tillförts driftbudgeten.

Den för innevarande budgetår gällande staten för försvarets fastighetsfond är fastställd genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 maj 1967 (prop. 1967: 109, SU 84, rskr 196).

Fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen har avgett förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69. Överbefälhavaren och riksrevisionsverket har yttrat sig över förslagen.

1* — Bihang till riksdagens protokoll 1968. 1 saml. Nr 108

Sedermera har fortifikationsförvaltningen avgett reviderat förslag till plan för iståndsättningsarbeten under kasernbyggnaders och befästningars delfonder av försvarets fastighetsfond.

Förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69

Staten för försvarets fastighetsfond skall enligt beslut av 1948 års riksdag ta upp följande titlar, nämligen på inkomstsidan A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden, C. Inkomster av övnings- och skjutfält och D. Diverse inkomster samt på utgiftssidan A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto och C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden ävensom Överskott att tillföras riksstatsens driftbudget. Inkomsterna resp. utgifterna under de angivna titlarna skall tas upp särskilt för de olika delfonderna.

Det förslag till stat för försvarets fastighetsfond som läggs fram i det följande torde såsom *bilaga* få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. Förslaget slutar på ett belopp av 308 187 000 kr., vilket innebär en ökning av omslutningssumman med 23 651 000 kr. Detta beror på en ökning av utgifterna och överskottet. Reparations- och underhållskostnaderna förutses öka med 13 114 000 kr., avsättningen till värdeminskningsskontot med 459 000 kr. och hyres- och arrendeutgifterna med 7 258 000 kr. Överskottet beräknas från och med budgetåret 1966/67 efter normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, vilken f. n. uppgår till 5,75 %. Överskottet beräknas öka med 2 820 000 kr. I fråga om inkomsterna utom ersättningsanslagen förutses en ökning med 250 000 kr. Slutligen betingar balansen i staten en uppräknig av ersättningsanslagen med sammanlagt 23 401 000 kr.

Vid beräkningen av de olika posterna tar jag först upp fondens utgifter till behandling.

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Beträffande byggnader m. m. redovisade på kasernbyggnaders delfond och försvarets forskningsanstalts delfond beräknas medelsbehovet för reparation och underhåll, med i det följande angivna undantag, i enlighet med de principer som angetts i prop. 1945: 180. I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för reparationer och underhåll till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet, omräknad till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet delas därvid upp i tre grupper. Den första gruppen — äldre byggnader — omfattar byggnader, som färdigstälts före den 1 juli 1938. Dessa byggnader redovisas i fastighetsfonden på grundval av särskild värdering. Den andra och den

tredje gruppen — nyare byggnader — omfattar byggnader, som färdigställda efter nyssnämnda datum och som varit i bruk längre resp. kortare tid än nio år. Nyare byggnader redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår, under vilket byggnaden färdigställdes. För byggnader tillhörande första gruppen skall enligt beslut av 1961 års riksdag (jfr prop. 1961:59 s. 17) fr. o. m. budgetåret 1962/63 tillämpas en grundunderhållskvot av 1,2 % vid 1935 års underhållskostnadsnivå. Underhållskvoten vid sagda prisnivå utgör i andra och tredje grupperna 0,8 resp. 0,4 %. Omräknade till 1967 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (541) utgör underhållskvoterna i första gruppen 6,49 % samt i andra och tredje grupperna 4,33 resp. 2,16 %. — Utöver de procentuellt beräknade underhållsmedlen anvisas särskilda medel för arbeten av större omfattning (istandsättningsarbeten).

Från den procentuella beräkningsmetoden undantas marinens hamnanläggningar i enlighet med vad som anförts i prop. 1948:157. Underhållsmedel för dessa anläggningar skall fastställas efter uppskattning, och medel anvisas på särskild delpost. Enligt samma proposition skall underhållet av övnings- och skjutfälten bestämmas efter uppskattning för varje särskilt budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskild delpost.

För objekt redovisade på *befästningars delfond* utom flygfälten, för vilka särskilda regler gäller, skall beräkningen av underhållskostnaderna enligt nämnda prop. 1948:157 ske i relation till anläggningsvärdet, varvid skall tillämpas en underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Enligt riksdagens beslut i anledning av prop. 1951:88 är underhållskvoten 0,6 % vid 1946 års prisnivå. Denna procentsats räknas för varje år om till gällande prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex. Underhållskvoten utgör för år 1967 2 %. För istandsättning av objekt på *befästningsfonden* anvisas dessutom särskilda medel.

I enlighet med vad som anförts i prop. 1960:1 (bil. 22) skall underhållskostnaderna för flygfälten beräknas i viss relation till anläggningsvärdet. För flygfälten med rullbanor och andra för flygverksamhetens bedrivande omedelbart avsedda anordningar skall därvid tillämpas en underhållskvot av 1,2 % av anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Underhållskvoten räknas om till gällande prisnivå med hjälp av fortifikationsförvaltningens flygfältsindex. Underhållskvoten utgör för år 1967 2,823 %.

Vid beräkningen av de procentberäknade underhållskostnaderna för nästa budgetår har myndigheterna utgått från de byggnadsvärden som fanns redovisade på *delfonderna* den 30 juni 1967.

Kasernbyggnaders delfond. Av följande sammanställning framgår de för budgetåret 1967/68 beräknade reparations- och underhållskostnaderna för kasernbyggnaders *delfond* samt motsvarande kostnader för budgetåret 1968/69 enligt fortifikationsförvaltningens förslag och enligt mitt förslag.

	Budgetåret 1967/68	Budgetåret 1968/69	
		Fortifikations- förvaltningen	Departements- chefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	40 960 000	42 680 000	42 030 000
b) Löpande reparation och underhåll av hamnanläggningar m. m.	1 000 000	1 000 000	1 000 000
c) Underhåll och iståndsättning av övnings- och skjutfält m. m.	9 700 000	9 700 000	9 700 000
d) Iståndsättning av byggnader m. m.	60 700 000	63 400 000	65 400 000
e) Skatter.	1 300 000	800 000	800 000
f) Underhåll av enskilda vägar	550 000	570 000	570 000
Summa kr.	114 210 000	118 150 000	119 500 000

a) Fortifikationsförvaltningen beräknar medelsbehovet under delposten **Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.** enligt följande.

Ämbetsverkets beräkning av den procentberäknade delen av delposten framgår av följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kr.	Indexkorrigerad underhålls- procent	Reparations- medel, kr.
Äldre byggnader.	338 903 422	6,49	21 994 832
Nyare byggnader över 9 år. ...	406 044 536	4,33	17 581 728
Nyare byggnader under 9 år. ...	77 467 377	2,16	1 673 295
		Summa kr.	41 249 855

Vid armén finns f.n. uppskattningsvis 2 300 baracker, som anskaffats under beredskapstiden. Dessa är i allmänhet inte i så gott skick att de enligt fortifikationsförvaltningens mening bör värderas in i fastighetsfonden. Det samma gäller ett antal baracker vid flygfälten. På grund av lokalbrist erfordras de emellertid t. v. för förläggnings- och förrådsändamål m. m. För underhåll av barackerna under nästa budgetår beräknar ämbetsverket ett oförändrat medelsbehov av 600 000 kr.

För underhåll av vissa bostadsbyggnader på Järnafältet, som inte är invärderade i fastighetsfonden, beräknar fortifikationsförvaltningen för budgetåret 1968/69 ett oförändrat medelsbehov av 100 000 kr.

På vissa nyanskaffade övningsområden finns ett stort antal byggnader, som ännu inte kunnat invärderas i fastighetsfonden. För oundgängligen nödvändigt yttre underhåll av dessa byggnader föreslår fortifikationsförvaltningen att 500 000 kr. beräknas liksom innevarande budgetår.

Utöver sådana beräknade underhållsbelopp beräknas ett oförändrat belopp av 230 000 kr. för ersättningsanskaffning av brandmateriel och skumvätska, som förbrukas vid brandövningar inom flygvapnets räddningstjänst.

Fortifikationsförvaltningen beräknar således kostnaderna för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. till (41 249 855 + 600 000 + 100 000 + 500 000 + 230 000) avrundat 42 680 000 kr.

b) För löpande reparation och underhåll av h a m n a n l ä g g n i n g a r m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen oförändrat 1 milj. kr.

c) Utgifterna för underhåll och iståndsättning av övnings- och skjutfält m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen till 9,7 milj. kr. eller samma belopp som för innevarande budgetår. Härav avses 4,5 milj. kr. för underhåll av övningsfält m. m. och 5,2 milj. kr. för iståndsättningsarbeten vid övnings- och skjutfält m. m. Av de begärda medlen för iståndsättningsarbeten avses 200 000 kr. för fortsatt anskaffning av maskinell utrustning för skogsbruk, vägunderhåll och markvård m. m., 1,6 milj. kr. för iståndsättning av vägar enligt en av chefen för armén i samråd med fortifikationsförvaltningen utarbetad vägplan, 400 000 kr. för andra etappen av arbetena på Linköpingsfältet, 250 000 kr. för femte etappen av arbetena på pansarövningsfältet vid Skövde, 800 000 kr. för fjärde etappen av arbetena på pansarövningsfältet vid Revingehed, 700 000 kr. för arbeten på de utvidgade övningsfälten vid Eksjö, Falun och Östersund, 200 000 kr. för arbeten på artilleriskjutfältet vid Skillingaryd, 300 000 kr. för arbeten på det utvidgade övningsfältet vid Myttinge, 450 000 kr. för arbeten på flygvapnets skjutplatser och robotfältet vid Nausta samt 300 000 kr. för vissa dräneringsarbeten m. m. vid äldre fält.

d) För iståndsättning av byggnader m. m. har fortifikationsförvaltningen föreslagit en medelsanvisning av 63,4 milj. kr. Beloppet avses för följande ändamål.

Armén

Objekt för utbildning

1.1	KS	Ombyggnad av byggnad nr 8 till övningshall m. m.	800 000
1.2	AUS	Ombyggnad av förråd nr 10 till lektionssalar, övningshall och motorsal.	250 000

Objekt för materiel

1.3	P 7 Y	Ombyggnad av f. d. garage nr 31 till CUT/CÖF.	600 000
1.4	P 18	Ombyggnad av motor- och signalsalar m. m. i byggnad nr 86.	400 000
1.5	A 6	Ombyggnad av f. d. stall nr 11 till CUT/CÖF	900 000
1.6	A 8	Ombyggnad av förråden nr 35 och 63 till CUT/CÖF.	600 000

2* — Bihang till riksdagens protokoll 1968. 1 saml. Nr 108

1.7	S 2	Ombyggnad av förråd nr 11 vid TFV, Karlsborg.....	250 000	
1.8	S 2	Ombyggnad av förråd nr 8 till CUT/CÖF och CUI.....	520 000	
1.9	T 1	Ombyggnad av förråd nr 30 till sjukvårdsmaterieförråd.....	400 000	
1.10	Flera förband	Iståndsättning av byggnader till krigsförband råd, där kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	500 000	

Objekt för personal

1.11	I 14	Iståndsättning av bastu i byggnad nr 10..	200 000	
1.12	I 17	Om- och tillbyggnad av sjukhus nr 27....	1 100 000	
1.13	I 19	Iståndsättning av marketenteri nr 19....	500 000	
1.14	P 4	Iståndsättning av expeditionslokaler och officersmässens kök i kanslihus nr 4.....	550 000	
1.15	A 6	Ombyggnad av mässbyggnad nr 6.....	610 000	
1.16	Lv 7	Iståndsättning av marketenteri nr 10....	370 000	
1.17	Flera förband	Kasernrenoveringar.....	22 000 000	30 550 000
				<u>30 550 000</u>

Marinen*Objekt för personal*

2.1	ÖriB S	Ombyggnad av matinrättning nr 606 i kv. Sparre, Karlskrona.....	1 700 000	
2.2	KA 1	Renovering av sjukhus nr 38.....	500 000	
2.3	KA 3	Iståndsättning av matinrättning nr 18....	200 000	
2.4	Flera förband	Kasernrenoveringar.....	4 000 000	6 400 000
				<u>6 400 000</u>

Flygvapnet*Objekt för personal*

3.1	F 4	Ombyggnad av underofficersmäss nr 62...	150 000	
3.2	F 6	Ombyggnad av underofficersmäss i kanslihus nr 1.....	300 000	
3.3	F 11	Ombyggnad av byggnaderna nr 63 och 65 för underbefäls- och manskapsmässar....	450 000	
3.4	F 16	Ombyggnad av underbefälsmäss i manskapsmäss nr 63.....	350 000	
3.5	Flera förband	Kasernrenoveringar.....	4 000 000	5 250 000
				<u>5 250 000</u>

Övriga ändamål

4.1	Merkostnader för objekt, som Kungl. Maj:t tidigare beslutat.....	100 000	
-----	--	---------	--

4.2	Mindre iståndsättningsarbeten av byggnader och utbildningsanordningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	8 600 000	
4.3	Vissa tekniska försörjningsanordningar m. m.....	11 500 000	
4.4	Åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid krigsmaktens vapenförråd, där kostnaden i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	1 000 000	21 200 000
	Summa kr.		63 400 000

Beträffande motiveringarna för de olika förslagen kan av handlingarna inhämtas följande.

1.1 Byggnad nr 8 vid krigsskolan, det s. k. stallet, används tidvis som förråd. Behovet av undervisningslokaler vid skolan har emellertid ökat. Utbildningen vid krigsskolan bedrivs nämligen numera med två officerskurser samtidigt under en stor del av året. Genom att bygga om »stallet» kan behovet av lokaler tillgodoses. Byggnadskostnaderna har uppskattats till 1,4 milj. kr.

1.2 Behovet av ombyggnad av förråd nr 10 till lektionssalar, övningshall och motorsal vid arméns underofficersskola har anmälts i prop. 1967: 109 (s. 8). Genom beslut den 10 mars 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 650 000 kr. Härav avses 400 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras för nästa budgetår 250 000 kr.

1.3 Behovet av ombyggnad av ett f. d. garage till CUT/CÖF vid P 7 Y har anmälts i prop. 1967: 109 (s. 8). Genom beslut den 1 april 1966 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 1 milj. kr. Härav avses 400 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras för nästa budgetår 600 000 kr.

1.4 Behovet av ombyggnad av motor- och signalsalar m. m. vid P 18 har anmälts i prop. 1965: 34 (s. 13). Kostnaden angavs därvid till 400 000 kr. Beloppet erfordras nästa budgetår.

1.5 Behovet av ombyggnad av f. d. stall till CUT/CÖF vid A 6 har anmälts i prop. 1967: 109 (s. 9). Genom beslut den 14 oktober 1966 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Totalkostnaden uppskattas till 1 milj. kr. Härav avses 100 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För nästa budgetår erfordras 900 000 kr. för att slutföra arbetena.

1.6 Behovet av ombyggnad av förråden nr 35 och 63 vid A 8 till CUT/CÖF har anmälts i prop. 1967: 109 (s. 9). Genom beslut den 10 mars 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 900 000 kr. Härav avses 300 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 600 000 kr. för nästa budgetår.

1.7 Behovet av ombyggnad av förråd nr 11 vid TFV i Karlsborg har anmälts i prop. 1963: 44 (s. 14). Kostnaden angavs därvid till 350 000 kr. Härav avses 100 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 250 000 kr. för nästa budgetår.

1.8 Behovet av ombyggnad av förråd nr 8 vid S 2 till CUT/CÖF och CUI har anmälts i prop. 1966:32 (s. 12). Genom beslut den 10 mars 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 850 000 kr. Härav avses 330 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 520 000 kr. för nästa budgetår.

1.9 Behovet av ombyggnad av förråd nr 30 vid T 1 till sjukvårdsmateriel-förråd har anmälts i prop. 1967:109 (s. 9). Genom beslut den 10 mars 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 700 000 kr. Härav avses 300 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 400 000 kr. för nästa budgetår.

1.10 Posten för iståndsättning av byggnader till krigsförråd är avsedd för iståndsättning och omdisponering av försvaret tillhöriga byggnader för att göra det möjligt att sprida ut krigsförråden. Plan för dessa arbetsobjekt görs upp av chefen för armén. Hittills har objekten vart och ett för sig kostat mindre än 300 000 kr.

1.11 Behovet av iståndsättning av bastu vid I 14 har anmälts i prop. 1966:32 (s. 11). Genom beslut den 18 maj 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 600 000 kr. Härav avses 400 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 200 000 kr. för nästa budgetår.

1.12 Behovet av om- och tillbyggnad av sjukhus nr 27 vid I 17 har anmälts i prop. 1967:109 (s. 9). Totalkostnaden uppskattas till 1,4 milj. kr. Härav avses 300 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. Återstoden av medelsbehovet, 1,1 milj. kr., erfordras nästa budgetår.

1.13 Marketenteriet vid I 19 färdigställdes år 1912, byggdes till år 1940 och delrenoverades efter brand år 1949. Byggnaden inrymmer bl. a. marketenteri för värnpliktiga, underofficers- och underbefälsmäss, bostäder för mässpersonalen samt en del förrådsutrymmen. Marketenteriet betjänar en sammanlagd personalstyrka om ca 1 500 man, vilket avsevärt överstiger marketenterifunktionernas kapacitet. Genom denna underdimensionering har mässlokaler och sällskapsrum hårt förslitits. I avvaktan på att en nybyggnad kan komma till stånd anser förvaltningen det nödvändigt att en allmän uppsnygning av lokalerna görs med hänsyn till de hygieniska kraven. Absolut erforderligt är ny yt- och golvbeläggning och målning samt viss omdisponering av lokalerna. Kostnaderna härför har av förvaltningen uppskattats till 500 000 kr. — Genom beslut den 13 januari 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet.

1.14 Kanslihuset vid P 4 byggdes år 1910 och inrymmer i huvudsak expeditionerlokaler och officersmäss. F. n. disponeras lokaler i byggnaden av stabskonsulenten och regementsmuseet, som emellertid avses flytta ur kanslihuset för att ge ökat utrymme åt utbildningsavdelningen och bataljonsexpeditionen. I samband med den ombyggnad och omdisposition av lokalutrymmena, som är nödvändiga med anledning av denna omflyttning, utförs utrustning av övriga lokaler. Vidare är mässförhållandena för regementets officerare otillfredsställande. Mässens ekonomilokaler är hårt förslitna. — Genom beslut den 25 november 1966 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet.

1.15 Behovet av ombyggnad av mässlokaler för underbefäl vid A 6 har

anmälts i prop. 1963: 44. Kostnaderna angavs därvid till 250 000 kr. Ombyggnaden avsåg då endast en våning av byggnaden. Nu föreliggande projekt, för vilket kostnaderna uppskattas till 610 000 kr., omfattar ombyggnad av hela byggnaden. Mässbyggnaden inrymmer f. n. underofficersmäss, rum för regementets dagbefäl, lokalkontor för byggnadskontoret i Södra militärområdet samt bostadslägenheter och uthyrningsrum. Regementets underbefälsmäss, som f. n. är inrymd i otillräckliga lokaler i marketenteribygggnaden, anses kunna ges tillräckligt utrymme i mässbyggnaden genom att bostadslägenheterna i denna utnyttjas för mässändamål. Härvid sker en omdisponering även av underofficersmässen. Behov föreligger vidare av en ordersal, som kan inrymmas i byggnaden. — Genom beslut den 19 januari 1968 har Kungl. Maj:t gett förvaltningen i uppdrag att projektera ombyggnadsarbetet.

1.16 Marketenteriet vid Lv 7, som färdigställdes år 1944, inrymmer bl. a. marketenteri, underbefälsmäss och civilmäss. Marketenteriets lokaler är inte lämpligt disponerade. Underbefälsmässens lokaler är otillräckliga med hänsyn till underbefälskårens numerär. Omklädnads- och duschrum är i dåligt skick. Genom en mindre omdisponering av lokalerna och genom att ta i anspråk civilmässen, vilken sedan flera år inte använts av den civila personalen, kan lämpliga utrymmen erhållas för marketenteriet och underbefälsmässen. Kostnaderna för iståndsättningen har uppskattats till 370 000 kr. — Genom beslut den 24 november 1967 har Kungl. Maj:t gett förvaltningen i uppdrag att projektera iståndsättningen.

1.17, 2.4, 3.5. För kasernrenoveringar föreslås ungefär samma belopp som innevarande budgetår eller 30 milj. kr. Med hänsyn till svårigheterna att på detta stadium ange vilka kaserner som avses renoveras och kostnaderna för varje renovering har fortifikationsförvaltningen liksom tidigare år endast beräknat det totala medelsbehovet för kasernrenoveringar för varje försvarsgren.

23 kasernrenoveringar pågår, nämligen vid I 3, I 4 (två kaserner), I 11 (två kaserner), I 12 (två kaserner), I 14, I 17, I 19, I 20, K 3, P 18, A 4, A 7, A 8, A 9, S 3, JS (två kaserner), KA 1, ÖrlB S och F 4. Tre av dessa renoveringsföretag bekostas av medel, som arbetsmarknadsstyrelsen ställt till förfogande. Med hänsyn till projekteringsläget beräknas vidare under budgetåret kunna påbörjas ytterligare nio kasernrenoveringar, nämligen vid I 15, Lv 6, T 1, T 3, T 4, F 6, F 7, F 13 och F 15. Projektering av kasernrenoveringar pågår eller beräknas kunna påbörjas i sådan tid att renoveringar kan, om förvaltningens förslag till medelsanvisning godtas, sättas igång under nästa budgetår vid 12 av följande förband, nämligen I 4, I 11, I 12, I 20, P 6, P 10, P 18, A 4, A 6, Lv 6, S 2, T 2, T 4, JS, IFÖN, KA 3, KA 4, F 3, F 4, F 5, F 11 och F 21. Dessutom installeras efter hand varmvatten i kaserner, som byggts efter år 1940 eller satts i stånd på senare tid.

2.1 Behovet av ombyggnad av matinrättningen vid ÖrlB S har anmälts i prop. 1966: 32. Genom beslut den 23 februari 1968 har Kungl. Maj:t gett fortifikationsförvaltningen i uppdrag att utföra ombyggnaden för en beräknad totalkostnad av 2,4 milj. kr. Under innevarande budgetår disponerar förvaltningen 700 000 kr. för att påbörja ombyggnaden. För nästa budgetår erfordras ytterligare 1,7 milj. kr.

2.2 Behovet av renovering av sjukhus nr 38 vid KA 1 har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 12). Genom beslut den 30 juni 1967 har Kungl. Maj:t gett projekteringsuppdrag för objektet. Kostnaden har angetts till 1,7 milj. kr. Genom att göra vissa omdisponeringar och slopa en planerad tillbyggnad

uppskattas kostnaden nu kunna begränsas till 1 milj. kr. Härav avses 500 000 kr. bestridas av medel som står till förvaltningens förfogande under innevarande budgetår. För att slutföra arbetet erfordras 500 000 kr. för nästa budgetår.

2.3 Behovet av istandsättning av matnrättning vid KA 3 har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 12). Kostnaden angavs därvid till 500 000 kr. Förvaltningen avser föreslå att 300 000 kr. av medel som står till förvaltningens förfogande får användas för detta objekt under innevarande budgetår. För nästa budgetår erfordras ytterligare 200 000 kr.

2.4 För kasernrenoveringar vid marinen föreslås 4 milj. kr. Under punkt 1.17 har redogjorts för läget när det gäller kasernrenoveringar.

3.1 Behovet av ombyggnad av underofficersmäss vid F 4 har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 13). Kostnaden angavs därvid till 350 000 kr. Förvaltningen avser föreslå att 200 000 kr. av medel som står till förvaltningens förfogande får användas för detta objekt under innevarande budgetår. För att slutföra arbetena erfordras 150 000 kr. för nästa budgetår.

3.2 Behovet av ombyggnad av underofficersmäss vid F 6 har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 13). Kostnaden angavs därvid till 300 000 kr. Beloppet erfordras nästa budgetår.

3.3 Behovet av ombyggnad för underbefäls- och manskapsmässar har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 13). Kostnaden angavs därvid till 450 000 kr. Beloppet erfordras nästa budgetår.

3.4 Behovet av ombyggnad av underbefälsmäss vid F 16 har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 13). Kostnaden angavs därvid till 350 000 kr. Beloppet erfordras nästa budgetår.

3.5 För kasernrenoveringar inom flygvapnet har föreslagits 4 milj. kr. Under punkten 1.17 har lämnats en närmare redogörelse för läget när det gäller kasernrenoveringar.

4.1 Förvaltningen föreslår 100 000 kr. för att täcka de merkostnader, som på grund av prisstegringar väntas uppstå för objekt, för vilka Kungl. Maj: t tidigare anvisat medel.

4.2 Från posten för mindre istandsättningsarbeten bestrids bl. a. kostnaderna för omdisponering av lokaler och ändring av värme- och ventilationssystem samt elektriska installationer m. m. Förvaltningen föreslår att 8,6 milj. kr. tas upp under denna post.

4.3 För att upprätthålla den värme-, ventilations- och kyltekniska driften vid försvarets anläggningar erfordras att vissa tekniska installationer och anläggningar periodiskt förnyas. Exempel härpå är pannbyten i värme-centraler och omläggning av utvändiga värmekulvertar. Det allt mer ökade kasernrenoveringsprogrammet medför också i många fall en centralisering av värmeförsörjningen.

De ständigt ökade kraven på elkraft till verkstäder, hangarer, garage, matnrättningar, panncentraler m. fl. byggnader för uppvärmning samt för förbättrad belysning medför krav på spänningsomläggning och förstärkning av elnäten. Försvarets motorisering påskyndar utvecklingen. Nya fordons- och flygplanstyper, robotenheter m. m. för regelmässigt med sig förändringar i fråga om elförsörjningen.

Vägar och planer, utförda före år 1935, är inte invärderade i försvarets fastighetsfond. Anläggningsvärdet för dessa har beräknats till omkring 53 milj. kr. i 1935 års prisläge. Procentberäknade underhållsmedel utgår således inte för dessa vägar m. m. Vidare är det nödvändigt att förstärka, hårdgöra och permanentbelägga de mest trafikerade stråken. För en mer rationell väghållning behövs specialmaskiner.

Försvarets vattenlednings- och avloppsnät måste anpassas till nutida krav bl. a. i samband med att kommunerna bygger ut sina nät. Kostnaderna härför bestrids i vissa fall av iståndsättningsmedel.

Vid de etablissement, som tillkom under åren 1940—45, utfördes avloppsledningar av E-cement. Vissa ledningar är nu i stort behov av omläggning. Dessa arbeten drar förhållandevis stora kostnader.

4.4. Inbrott och tillgrepp av vapen och ammunition ur försvarets förråd har under senare år ökat. För att eliminera de brister i fråga om inbrottskyddet, som kan ha underlättat inbrotten, har Kungl. Maj:t i ökande omfattning ställt medel till förvaltningens förfogande för förbättringar av inbrottskyddet vid krigsmaktens vapenförråd. Förvaltningen beräknar för nästa budgetår ett behov av 1 milj. kr. för fortsatta åtgärder av ifrågavarande slag vid byggnader redovisade i kasernbyggnaders delfond.

e) För skatter beräknas ett medelsbehov av 800 000 kr. eller 500 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

f) För underhåll av enskilda vägar föreslår fortifikationsförvaltningen ett belopp av 570 000 kr. eller 20 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Befästningars delfond. Av följande sammanställning framgår dels de för innevarande budgetår beräknade kostnaderna för reparationer och underhåll m. m. av befästningar, dels fortifikationsförvaltningens och mitt förslag för nästa budgetår.

	Budgetåret 1967/68	Budgetåret 1968/69	
		Fortifikations- förvaltningen	Departements- chefen
a) Löpande reparation och underhåll av befästningar m. m.	23 827 000	26 342 000	25 962 000
b) Iståndsättning av befästningar m. m.	9 400 000	11 638 000	13 138 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m.	50 000	60 000	60 000
d) Skatter.	50 000	85 000	85 000
e) Underhåll av enskilda vägar	450 000	800 000	800 000
f) Underhåll av flygfält m. m.	9 000 000	8 952 000	8 952 000
g) Underhåll av reservvägbanor.	1 000 000	1 000 000	1 000 000
h) Iståndsättning av flygfält. .	—	1 500 000	1 500 000
Summa kr.	43 777 000	50 377 000	51 497 000

a) Kostnaderna för löpande reparation och underhåll av befästningar m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen enligt i det föregående angivna grunder till (2 % × 1 317 096 000) avrundat 26 342 000 kr.

b) För iståndsättning av befästningar m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår 11 638 000 kr. eller 2 238 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Det föreslagna beloppet avser följande objekt.

Gemensamma ändamål

1.1	Gemensam uppehållsplats.....	2 000 000	
1.2	Gemensam uppehållsplats.....	2 000 000	
1.3	Smärre åtgärder vid drivmedelsanläggningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	1 000 000	
1.4	Truppbefästningar m. m. för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.	1 000 000	6 000 000

Armén

2.1	Smärre objekt.....	200 000	200 000
-----	--------------------	---------	---------

Marinen

3.1	Stabsplats.....	800 000	
3.2	Stabsplats.....	500 000	
3.3	Drivmedelsanläggning.....	400 000	
3.4	Smärre åtgärder vid drivmedelsanläggningar, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	500 000	
3.5	Övriga objekt, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	1 100 000	3 300 000

Flygvapnet

4.1	Drivmedelsanläggning.....	450 000	
4.2	Övriga objekt, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.....	200 000	650 000

Övriga ändamål

5.1	Mindre iståndsättningsarbeten, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 300 000 kr.	1 288 000	
5.2	Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt.....	200 000	1 488 000
			11 638 000

Beträffande de olika objekten framgår följande av handlingarna i ärendet.

1.1 Behovet av iståndsättning av den gemensamma uppehållsplatsen har anmälts i prop. 1964: 55 (s. 18 punkt 2). Kostnaden angavs därvid till 3 milj. kr. Totalkostnaden beräknas enligt prisläget den 1 april 1967 till 3,7 milj. kr. Ökningen beror på prisförändringar mellan den 1 april 1966 och den 1 april 1967 samt på ökade konsult- och administrationskostnader. Genom beslut den 24 november 1967 har Kungl. Maj:t gett förvaltningen i uppdrag att projektera iståndsättningen. Därvid bemyndigades förvaltningen att för att påbörja iståndsättningen disponera 1,7 milj. kr. av medel som står till förvaltningens förfogande för innevarande budgetår. Återstoden av medelsbehovet, 2 milj. kr., behövs nästa budgetår.

1.2 Behovet av iståndsättning av den gemensamma uppehållsplatsen har anmälts i prop. 1966: 32 (s. 16 punkt 4). Totalkostnaden angavs därvid till 5 milj. kr. Genom beslut den 30 juni 1965 uppdrog Kungl. Maj:t åt förvalt-

ningen att utföra projektering fram till färdiga bygghandlingar för iståndsättning av det fortifikatoriska skyddet vid uppehållsplatsen. Kostnaderna uppskattas numera till 3,5 milj. kr. 2 milj. kr. erfordras nästa budgetår och resten budgetåret 1969/70.

1.3 För förbättring av säkerheten och driften i drivmedelsanläggningar erfordras för nästa budgetår 1 milj. kr. Kostnaderna för dessa smärre åtgärder var för sig beräknas inte komma att överstiga 300 000 kr.

1.4 För smärre iståndsättningsarbeten, bl. a. i fyra gemensamma uppehållsplatser samt ett flertal truppbefästningar, beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 1 milj. kr. Kostnaderna beräknas inte komma att överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

2.1 För vissa smärre iståndsättningsarbeten (fundament, förråd, kabelgravar, maskeringsanordningar m. m.) beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 200 000 kr.

3.1, 3.2 För iståndsättning av två stabsplatser erfordras 800 000 resp. 500 000 kr. nästa budgetår. Totalkostnaden uppskattas till 1,5 resp. 1 milj. kr.

3.3 För modernisering av en drivmedelsanläggning beräknas kostnaden till 600 000 kr. 400 000 kr. erfordras nästa budgetår. Kungl. Maj:t har den 24 november 1967 gett förvaltningen i uppdrag att projektera moderniseringen.

3.4 För förbättring av säkerheten och driften vid vissa av marinens drivmedelsanläggningar erfordras för nästa budgetår 500 000 kr. Kostnaderna för dessa smärre åtgärder beräknas var för sig inte överstiga 300 000 kr.

3.5 För övriga smärre objekt beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 1,1 milj. kr. Kostnaderna beräknas inte överstiga 300 000 kr. i varje särskilt fall.

4.1 För modernisering av ett drivmedelsförråd beräknas totalkostnaden till 1 450 000 kr. Kungl. Maj:t har den 25 augusti 1967 gett förvaltningen i uppdrag att utföra moderniseringen. För budgetåret 1967/68 erfordras 1 milj. kr. och för budgetåret 1968/69 återstoden, 450 000 kr.

4.2 För vissa smärre objekt beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 200 000 kr.

5.1 För mindre iståndsättningsarbeten m. m. och för nu inte förutsebara objekt (bl. a. för att stärka inbrottskyddet i vapenförråd), för vilka kostnaderna var för sig inte beräknas överstiga 300 000 kr., erfordras för nästa budgetår 1 288 000 kr.

5.2 För att täcka de merkostnader, som på grund av prisstegringar väntas uppkomma på objekt, för vilka medel tidigare ställts till förvaltningens förfogande, beräknas ett medelsbehov för nästa budgetår av 200 000 kr.

Närmare upplysningar om innebörden av de olika förslagen torde få lämnas direkt till riksdagens vederbörande utskott.

c) För underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår 60 000 kr. eller 10 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

d) För skatter föreslår förvaltningen att 85 000 kr. beräknas eller 35 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

e) För underhåll av enskilda vägar beräknar ämbetsverket medelsbehovet till 800 000 kr. eller 350 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig i huvudsak till kostnaderna för underhåll av vägar till befästningsanläggningar.

f) För underhåll av flygfält m. m. beräknas medelsbehovet till 8 952 000 kr. Utgångspunkten vid beräkningen av detta behov är det per den 30 juni 1967 bokförda anläggningsvärdet för flygfält med tillhörande banor och plattor m. m. Efter avdrag av dels värdet för objekt, vilka f. n. inte används och inte heller underhålls men likväl skall stå kvar i fonden (jfr prop. 1960: 1 bil. 22 s. 15), dels anläggningsvärden för färdigställda reservvägbaser, för vilka underhållsmedel beräknas under en särskild delpost, dels utbetalningar för ännu inte färdigställda byggnadsobjekt, uppgick nämnda anläggningsvärde till 290 552 900 kr. enligt 1946 års byggnadskostnadsnivå. Underhållskostnaderna för flygfält m. m. anges i enlighet härmed och med tillämpning av förut angivna beräkningsgrunder till $(2,823 \% \times 290\,552\,900)$ avrundat 8 202 000 kr. Tillkomsten av tekniskt komplicerad flygfältsmateriel, för vars underhåll medelsbehovet under de senaste åren ökat (jfr prop. 1966: 32 s. 20), medför emellertid att till detta belopp bör läggas 750 000 kr. Medelsbehovet beräknas därför till $(8\,202\,000 + 750\,000)$ 8 952 000 eller 48 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

g) För underhåll av reservvägbaser föreslås ett oförändrat belopp av 1 milj. kr. Sådana baser är avsedda att komplettera flygvapnets huvudbaser. Förvaltningen bygger dem i samarbete med statens vägverk. För ändamålet lämpade vägsträckor förbättras och hinder tas bort, varjämte uppställningsplatser för flygplan anordnas. Enligt avtal svarar vägförvaltningen på platsen för underhållet av basen i minst 30 år. Som ersättning härfor skall förvaltningen erlagga ett beräknat belopp av 125 000 kr. per bas. För nästa budgetår beräknas underhållsmedel för åtta baser eller sammanlagt 1 milj. kr.

h) För nästa budgetår föreslås en ny delpost, Iståndsättning av flygfält. Från delposten skall betalas mera omfattande underhållsåtgärder än de som ingår i det årliga underhållet av flygfälten. Hittills har medel för detta ändamål anvisats under investeringsanslaget Flygfältsarbeten m. m. men med hänsyn till arbetenas karaktär av iståndsättning bör kostnaderna bestridas med medel från staten för fastighetsfonden.

För nästa budgetår erfordras 1,5 milj. kr. Beloppet avses för följande ändamål.

1. Iståndsättning av rullbana vid F 21. På asfaltdelen av banan vid F 21 har sprickbildning uppstått i förhållandevis stor omfattning. Risk föreligger att stenmaterial sugs in i flygplanens kompressorer. Med hänsyn till flygsäkerheten är iståndsättning av banan nödvändig. Kostnaderna enligt prisläget den 1 april 1967 uppskattas till 1 milj. kr. Arbetena beräknas kunna påbörjas i juni 1968. Kungl. Maj:t har den 13 oktober 1967 gett förvaltningen i uppdrag att projektera iståndsättningen.

2. Iståndsättning av rullbanan på övningsplatsen i Lidköping. På den asfaltbelagda delen av banan har stora sprickbildningar orsakat att stenmaterial i beläggningssytan lossnar efter hand, varvid risk föreligger att lösa partiklar sugas in i flygplanens kompressorer. Med hänsyn till flygsäkerheten är en iståndsättning av banan nödvändig. Kost-

naderna enligt prisläget den 1 april 1967 uppskattas till 500 000 kr. Arbetena beräknas att påbörjas i juni 1968. Kungl. Maj:t har den 13 oktober 1967 gett förvaltningen i uppdrag att projektera iståndsättningen.

Försvarets forskningsanstalts delfond. Av följande sammanställning framgår dels de för innevarande budgetår beräknade reparations- och underhållskostnaderna m. m. för försvarets forskningsanstalts delfond, dels byggnadsstyrelsens och mitt förslag för nästa budgetår.

	Budgetåret 1967/68	Budgetåret 1968/69	
		Byggnads- styrelsen	Departements- chefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	684 000	737 000	737 000
b) Iståndsättningsarbeten m. m.	300 000	350 000	350 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter.	2 000	3 000	3 000
Summa kr.	986 000	1 090 000	1 090 000

a) Byggnadsstyrelsen beräknar medelsbehovet under delposten *Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.* enligt följande.

Ämbetsverkets beräkning av den procentberäknade delen av delposten framgår av följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kr.	Indexkorrigerad underhålls- procent	Reparations- medel, kr.
Äldre byggnader.	3 385 550	6,49	219 722
Nyare byggnader över 9 år. . .	6 506 869	4,33	281 747
Nyare byggnader under 9 år. . .	10 901 885	2,16	235 481
Summa avrundat kr.			737 000

b) För *iståndsättningsarbeten m. m.* beräknar byggnadsstyrelsen för nästa budgetår 350 000 kr. eller 50 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Beloppet avses för ombyggnad av äldre laboratorier m. m., där kostnaden för varje särskilt objekt inte beräknas överstiga 300 000 kr., samt för ändrings- och inredningsarbeten, föranledda av forskningsförsök.

c) För *underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter* slutligen föreslås att ett belopp av 2 000 kr. beräknas.

Departementschefen

Innan jag närmare går in på förslaget till stat för försvarets fastighetsfond vill jag erinra om att utredning pågår av principerna för beräkning av

kostnaderna för underhållet av statliga fastigheter m. m. Till dess slutlig ståndpunkt tagits till resultatet av denna utredning bör nu gällande principer tillämpas för medelsberäkningen. Min utgångspunkt för beräkningen är således de procentsatser för löpande underhåll som använts under senare år. Härtill kommer de extra medelstillskott för särskilda arbeten, iståndsättningsarbeten, som jag vill förorda.

Jag vill i detta sammanhang också erinra om de bestämmelser, som Kungl. Maj:t varje år meddelar i anslutning till att stat för fastighetsfonden fastställs. Enligt dessa bestämmelser skall sådana arbeten, som beräknas kosta mer än 300 000 kr. och som myndigheterna ämnar bekosta med medel för det löpande fastighetsunderhållet, underställas Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Detsamma gäller — med vissa undantag — de iståndsättningsarbeten, för vilka medel beräknats kollektivt. För övriga iståndsättningsarbeten, som beräknas kosta mer än 300 000 kr., gäller bestämmelserna om s. k. tvåstegsförfarande. En redogörelse för innebörden härav har senast lämnats i prop. 1966: 1, bil. 2 s. 31. Kungl. Maj:t prövar således i princip samtliga ärenden som gäller reparation och iståndsättning av försvarets byggnader och befästningar där kostnaderna beräknas överstiga 300 000 kr.

För innevarande budgetår har på fastighetsfondens stat anvisats sammanlagt 158 973 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten. Härav belöper sammanlagt 70,4 milj. kr. på iståndsättningsarbeten, varav 60,7 milj. kr. under kasernbyggnaders delfond, 9,4 milj. kr. under befästningars delfond och 300 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

För nästa budgetår har fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen begärt sammanlagt 169 617 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten, varav 118 150 000 kr. under kasernbyggnaders delfond, 50 377 000 kr. under befästningars delfond och 1 090 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

Av det belopp, som föreslås för reparations- och underhållsarbeten under *kasernbyggnaders delfond*, avser 63,4 milj. kr. iståndsättning av byggnader m. m. Härav belöper 30 milj. kr. på kasernrenoveringar. Detta belopp föreslås fördelas med 22 milj. kr. på armén, 4 milj. kr. på marinen och 4 milj. kr. på flygvapnet.

I detta sammanhang vill jag erinra om den plan för upprustning av kasernbeståndet, som godtagits av riksdagen (prop. 1965: 34 s. 22, SU 41, rskr 150). Enligt denna plan fordrades 250 milj. kr. för att uppfylla bl. a. de fastställda normerna för förläggningsstandard för värnpliktiga. Med en årlig medelsanvisning av ca 25 milj. kr. beräknades behovet av kasernrenoveringar vara tillgodosett inom en tioårsperiod.

Jag kan anmäla att upprustningen av kasernbeståndet fortskrider plan enligt. F. n. pågår 23 kasernrenoveringar. Ytterligare nio renoveringar beräknas kunna sättas igång under innevarande budgetår. Om fortifikationsförvaltningen för budgetåret 1968/69 medges disponera medel för kasernreno-

veringar i enlighet med sitt förslag, beräknas 12 renoveringar kunna påbörjas under nästa budgetår.

För egen del har jag ingenting att erinra mot fortifikationsförvaltningens förslag och beräknar alltså 30 milj. kr. för kasernrenoveringar. På grund av de många ovissa faktorer som är förknippade med renoveringarna — bl. a. arbetsmarknadsläget och möjligheterna att friställa de kaserner som skall renoveras — är jag emellertid inte beredd att nu ta ställning till vilka objekt som bör komma till utförande. Kungl. Maj:t äger att inom ramen för anvisade medel med hänsyn till bl. a. arbetsmarknadsförhållandena avgöra vilka kasernrenoveringar som bör utföras.

För andra objekt under delposten Iståndsättning av byggnader m. m. än kasernrenoveringar har fortifikationsförvaltningen föreslagit sammanlagt 33,4 milj. kr. Härav avses 1 milj. kr. för åtgärder för att stärka inbrottsskyddet vid krigsmaktens vapenförråd. I detta sammanhang vill jag anmäla resultatet av den utredning som överbefälhavaren på mitt initiativ utfört om möjligheterna och förutsättningarna för en säker och ändamålsenlig förvaring av vapen och ammunition. I oktober 1967 redovisade överbefälhavaren i samråd med fortifikationsförvaltningen och rikspolisstyrelsen sina förslag i frågan. Förslagen innebär i stort att med utgångspunkt i nuvarande förrådsställning följande åtgärder vidtas: förrådets inbrottsskydd förstärks främst genom byggnadstekniska åtgärder, vapen och ammunition förvaras under skilda lås i kassun och vapenkista, vapen för ungefär hälften av krigsmaktens förband delas, varvid en för vapnets funktion vital del förvaras under särskilt lås och vissa vapen förvaras centralt, för krigsmakten gemensamma och väsentligt skärpta bestämmelser meddelas för omhändertagande av vapen och ammunition som är i bruk, tillsynen av förråden ökas. Åtgärderna har bedömts kunna genomföras inom två år efter beslut. De beräknade engångskostnaderna för föreslagna åtgärder uppgår till ca 28 milj. kr. Huvuddelen därav, eller ca 17 milj. kr., utgör kostnader för nyanskaffning av vapenkassuner, vapenkistor och vapendelsboxar samt, till en mindre del, ändring av äldre vapenkistor. För förstärkningsarbeten vid förråden beräknas ca 4,5 milj. kr., för omlokaliseringsåtgärder ca 3,6 milj. kr. samt för ändring av vapenställ och nya lås ca 2,6 milj. kr. Utöver engångskostnaderna beräknas uppkomma en ökning av de årliga driftskostnaderna med ca 2 milj. kr. för förstärkning av tillsynen vid vapenförråden.

Den verkställda utredningen är inte fullständig. I fråga om larmsystem anför överbefälhavaren att dessa inte kan anses fullt tillfredsställande utprovade och föreslår därför att frågan om att införa sådana system liksom frågan om att utföra mineringar vid förråden får prövas ytterligare mot bakgrund av de erfarenheter som kan vinnas sedan övriga åtgärder för en bättre förvaring av vapen och ammunition genomförts. Vidare föreslår överbefälhavaren att ytterligare utredning sker i fråga om inbrottsskyddet vid pjäs- och kanonvärn vid armén i vilka förvaras ammunition, beträffande möj-

ligheterna till kollektiv förvaring av vapen som utlämnats till personal under repetitionsutbildning samt angående förstärkning av vapenförråden för frivilliga organisationer. Överbefälhavaren förutskickar att genomförandet av blivande förslag i nämnda hänseenden kan komma att innebära ytterligare medelsbehov.

De av överbefälhavaren föreslagna åtgärderna innebär en snabb och betydande förbättring av inbrottsskyddet vid vapenförråden utan att krigsmaktens mobiliseringssäkerhet äventyras. De kommer även att försvåra för obehöriga att komma åt utlämnade vapen samt vapen och ammunition som av olika skäl måste förvaras utanför förråden.

Kungl. Maj:t har den 15 december 1967 uppdragit åt överbefälhavaren att genom direktiv och anvisningar låta genomföra föreslagna åtgärder inom en kostnadsram för engångsutgifter av 28 milj. kr. samt åt fortifikationsförvaltningen och arméförvaltningen att påbörja vissa åtgärder och lägga ut nödvändiga beställningar m. m. För att bestrida uppkommande kostnader under innevarande budgetår har fortifikationsförvaltningen bemyndigats att i mån av behov med högst 3 milj. kr. överskrida vissa anslagsposter i staten för försvarets fastighetsfond. Arméförvaltningen har bemyndigats att under innevarande budgetår utnyttja högst 7,5 milj. kr. av beställningsbemyndigande och högst 3,2 milj. kr. av medel under reservationsanslaget Anskaffning av tygmateriel m. m. Enligt anmälan från arméförvaltningen behöver förvaltningen utnyttja ytterligare 1,8 milj. kr. i beställningsbemyndigande under innevarande budgetår. Det ankommer på Kungl. Maj:t att besluta i denna fråga.

För nästa budgetår har arméförvaltningen anmält ett medelsbehov av 6,1 milj. kr. för nyss nämnda ändamål. I fråga om medel för åtgärder som ankommer på arméförvaltningen återkommer jag vid anmälan av anslaget Anskaffning av tygmateriel m. m.

I detta sammanhang vill jag även anmäla att ett belopp av ca 200 000 kr. av förslagsanslaget Hemvärnet: Omkostnader är avsett att disponeras för åtgärder för att förstärka inbrottsskyddet vid hemvärnets vapenförråd under nästa budgetår.

Fortifikationsförvaltningen har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till sammanlagt 9,5 milj. kr. för ifrågavarande ändamål. Mot denna beräkning har jag inte något att erinra. Av det angivna beloppet har jag beräknat 2 milj. kr. under delposten Iståndsättning av byggnader m. m. under kasernbyggnaders delfond, 1,5 milj. kr. under delposten Iståndsättningsarbeten m. m. under befästningars delfond samt 6 milj. kr. under posten Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden under kasernbyggnaders delfond.

Delposten Iståndsättning av byggnader m. m. bör alltså räknas upp med 2 milj. kr. utöver det belopp som fortifikationsförvaltningen räknat med. För andra objekt under delposten än kasernrenoveringar beräknar jag där-

för 35,4 milj. kr. Vilka objekt som bör komma till utförande har jag emellertid inte tagit slutlig ställning till. Kungl. Maj:t äger att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka företag som bör utföras. Medel bör även få tas i anspråk för andra objekt där byggnadskostnaderna beräknats understiga 300 000 kr.

Medelsbehovet under delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. bör minska med ca 650 000 kr. i förhållande till förvaltningens förslag på grund av att anläggningarna vid de centrala flygverkstäderna i Malmslätt och Västerås beräknas komma att överföras till försvarets fabriksverkstad fr. o. m. den 1 juli 1968.

Vad gäller övriga delposter under kasernbyggnaders delfond har jag ingenting att erinra mot fortifikationsförvaltningens medelsberäkning. I enlighet med sammanställning i det föregående (s. 6) beräknar jag därför anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. till sammanlagt 119 500 000 kr.

Under *befästningars delfond* har fortifikationsförvaltningen föreslagit en sammanlagd medelsanvisning av 50 377 000 kr., varav 11 638 000 kr. för iståndsättningsarbeten. Av detta belopp belöper 1 288 000 kr. på mindre iståndsättningsarbeten, bl. a. förstärkning av inbrottskyddet i vapenförråd. Såsom jag framhållit i det föregående under kasernbyggnaders delfond bör här beräknas medel, 1,5 milj. kr., även för de åtgärder vid vapenförråden som anges i överbefälhavarens utredning. Punkten mindre iståndsättningsarbeten bör därför räknas upp med 1,5 milj. kr. för att täcka kostnaderna för dessa åtgärder. På grund av att anläggningarna vid den centrala flygverkstaden i Arboga beräknas komma att överföras till försvarets fabriksverk fr. o. m. den 1 juli 1968 minskar behovet av procentberäknade underhållsmedel med ca 380 000 kr. I övrigt har jag ingenting att erinra mot förvaltningens förslag och beräknar alltså medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader under delfonden till 51 497 000 kr. Vilka objekt som bör komma till utförande har jag inte tagit slutlig ställning till. Kungl. Maj:t äger att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka företag som bör utföras. Medel bör även få tas i anspråk för andra objekt där byggnadskostnaderna beräknas understiga 300 000 kr.

Vad slutligen gäller *försvarets forskningsanstalts delfond* föreslås en medelsanvisning av 1 090 000 kr. för reparations- och underhållsåtgärder. Härav avses 350 000 kr. för iståndsättningsarbeten. Jag har ingenting att erinra mot byggnadsstyrelsens medelsberäkning. Under delfonden bör alltså tas upp sammanlagt 1 090 000 kr. för reparations- och underhållsarbeten. Jag har inte heller här tagit slutlig ställning till vilka objekt som bör utföras med anlåtande av medel under denna delpost. Kungl. Maj:t äger att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka företag som bör utföras. Medel bör även få tas i anspråk för andra objekt där byggnadskostnaderna beräknats understiga 300 000 kr.

B. Avsättning till värdeminskningskonto

På grund av att anläggningarna vid de centrala flygverkstäderna i Arboga, Malmslätt och Västerås beräknas komma att överföras till försvarets fabriksverk fr. o. m. den 1 juli 1968 minskar medelsbehovet under denna post med 258 000 kr. under kasernbyggnaders delfond och ca 160 000 kr. under befästningars delfond. I övrigt har jag ingenting att erinra mot fortifikationsförvaltningens och byggnadsstyrelsens av riksrevisionsverket tillstyrkta förslag. För avsättning till värdeminskningskonto bör därför tas upp sammanlagt 21 867 000 kr., varav för kasernbyggnaders delfond 12 642 000 kr., för befästningars delfond 8 545 000 kr. och för försvarets forskningsanstalts delfond 680 000 kr.

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden

Fortifikationsförvaltningen beräknar utgifterna under denna rubrik för kasernbyggnaders delfond till 24 000 000 kr. eller 1 172 000 kr. mindre än för innevarande budgetår. Av beloppet avses 17 milj. kr. för hyresutgifter, 1,5 milj. kr. för arrendeutgifter och 5,5 milj. kr. för att bestrida utgifter i samband med förhyrningar. Av beloppet på 5,5 milj. kr. belöper 600 000 kr. på åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid vapenförråd.

Förvaltningen beräknar för befästningars delfond medelsbehovet under denna post för nästa budgetår till 4,5 milj. kr. eller 30 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Av det föreslagna beloppet avses 3,2 milj. kr. för förhyrning av drivmedelsanläggningar, 350 000 kr. för andra hyresavgifter, 800 000 kr. för arrenderingar och 150 000 kr. för att bestrida kostnader i samband med förhyrningar. I sistnämnda belopp ingår 75 000 kr. för åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid vapenförråd.

För försvarets forskningsanstalts delfond beräknar byggnadsstyrelsen medelsbehovet under denna post till 360 000 kr. eller 30 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig till väntade generella hyreshöjningar.

Departementschefen

För kasernbyggnaders delfond uppgick medelsförbrukningen under denna anslagspost budgetåret 1966/67 till 19 801 084 kr., varav 14 575 621 kr. för hyresavgifter, 730 503 kr. för arrendeutgifter och 4 494 959 kr. för utgifter i samband med förhyrningar och arrenderingar. För budgetåret 1967/68 har under posten tagits upp 25 172 000 kr. för kasernbyggnaders delfond.

Fortifikationsförvaltningen har för budgetåret 1968/69 beräknat medelsbehovet under denna anslagspost till 24 000 000 kr. för kasernbyggnaders delfond. Beloppet understiger vad som anvisats för innevarande budgetår med 1 172 000 kr. Av det föreslagna beloppet belöper 600 000 kr. på åtgärder

för att stärka inbrottskyddet vid vapenförråd. För detta ändamål har förvaltningen vidare föreslagit 75 000 kr. under befästningars delfond. Såsom jag anført i det föregående bör ytterligare 6 milj. kr. anvisas under hyresposten för åtgärder i detta syfte. Utöver det belopp om tillsammans 675 000 kr. som fortifikationsförvaltningen beräknat under hyresposten för inbrottskydd i vapenförråd bör alltså tas upp 6 milj. kr. för detta ändamål.

Vid beräkningen av medelsbehovet under hyresposten bör vidare hänsyn tas till de förhyrningar, som beräknas bli erforderliga för att genomföra det nya systemet för inskrivning och redovisning av värnpliktiga. Förslag om detta nya system har lagts fram i prop. 1968: 34. Såsom framgår av propositionen beräknade jag en engångsutgift på omkring 4 milj. kr. för att ställa i ordning och inreda lokaler. Dessa utgifter avsågs belasta försvarets fastighetsfond med hälften på vardera av budgetåren 1968/69 och 1969/70. För lokalhyror m. m. beräknades vidare omkring 400 000 kr. per år fr. o. m. budgetåret 1969/70. För detta ändamål beräknades 190 000 kr. komma att erfordras redan under budgetåret 1968/69. Hyresposten bör alltså räknas upp med ca 2,2 milj. kr. för att täcka dessa hyreskostnader m. m. För förhyrningar under kasernbyggnaders delfond beräknar jag därför totalt 32,2 milj. kr.

För förhyrningar under försvarets forskningsanstalts delfond beräknar jag medelsbehovet till 530 000 kr. eller 170 000 kr. mer än byggnadsstyrelsen angett. Ökningen hänför sig till en förhyrning av källarlokal, varom avtal preliminärt har träffats.

Jag godtar i övrigt fortifikationsförvaltningens och byggnadsstyrelsens medelsberäkningar under denna anslagspost och föreslår alltså att posten för nästa budgetår förs upp med förslagsvis 37 230 000 kr., varav 32,2 milj. kr. på kasernbyggnaders, 4,5 milj. kr. på befästningars och 530 000 kr. på försvarets forskningsanstalts delfond.

Inkomster

A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler

Under denna titel redovisas de belopp som över budgeten tillförs resp. delfonder. Dessa belopp bestäms i princip så att man får full förräntning av det vid budgetårets ingång av delfonderna disponerade statskapitalet. Ränteavkastningen tillförs i form av överskott riksstatens inkomstsida. Den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, skall utgöra normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, vilken för innevarande budgetår satts till 5,75 %. Överskotten för nästa budgetår har beräknats efter denna räntefot.

Kapitalbehållningarna den 1 juli 1968 för de olika delfonderna bör beräknas med utgångspunkt i att de medel, som fanns tillgängliga vid ingången av budgetåret 1967/68 för investering i delfonderna, i sin helhet tagits i

anspråk före nämnda budgetårs utgång. Även om de på detta sätt schablonmässigt beräknade överskotten skulle komma att över- eller understiga de faktiska, påverkas likväl inte statsregleringen härav, eftersom ersättningsanslagen tas upp i anslutning till de beräknade överskotten och sedermera belastas i anslutning till de faktiska överskotten.

Kapitalbehållningarna för fastighetsfondens delfonder den 1 juli 1968 beräknas sålunda till 805,2 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond, 237,7 milj. kr. för befästningars delfond och 35,2 milj. kr. för försvarets forskningsanstalts delfond. Vad gäller kasernbyggnaders delfond har fortifikationsförvaltningen räknat in värdet av nya byggnader och ny mark för I 1 och Ing 1 i kapitalbehållningen.

Vid beräkningen av överskottet har hänsyn tagits till den försäljning av vissa delar av Järvafältet till kringliggande kommuner, som Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande (prop. 1966: 99, SU 104, rskr 235) godkänt genom beslut den 16 juni 1966. Enligt försäljningsavtalet bestämdes de ersättningar, som skulle erläggas av kommunerna, till 240 milj. kr. Beloppet skulle erläggas den 1 juli 1966 i form av reverser, löpande med 6,5 % årlig ränta och amorteringsfria fram till den 1 januari 1970. Kungl. Maj:t har därefter genom beslut den 7 oktober 1966 bl. a. föreskrivit, att räntor på utestående reversfordringar skall tillgodoföras inkomstposten Diverse inkomster på fondens stat, varvid motsvarande belopp skall bokföras och behandlas såsom överskott för den del av fondens kapital, som utgörs av dessa reversfordringar. Eftersom reverserna löper med 6,5 % årlig ränta, som förfaller till betalning den 31 december, har inkomstposten diverse inkomster och överskottet ökats med 15,6 milj. kr.

Hänsyn bör emellertid även tas till att anläggningarna vid flygverkstäderna i Arboga, Malmslätt och Västerås beräknas komma att överföras till fabriksverket från den 1 juli 1968. Detta minskar överskottet med ca 360 000 kr. under kasernbyggnaders delfond och 230 000 kr. under befästningars delfond.

I följande tabell har för delfonderna förts samman *dels* de överskott, som jag nu beräknat, *dels* de i det föregående tillstyrkta utgifterna, *dels* de i det följande beräknade inkomsterna. Ur dessa uppgifter framräknas så de erforderliga ersättningsanslagen.

Delfond	Överskott kr.	Utgifter kr.	Summa kr.	Andra inkomster än ersättningsanslag kr.	Ersättningsanslag
Kasernbyggnaders.	61 540 000	164 342 000	225 882 000	28 150 000	197 732 000
Befästningars.	13 438 000	64 542 000	77 980 000	1 350 000	76 630 000
Försvarets forskningsanstalts.	2 025 000	2 300 000	4 325 000	5 000	4 320 000
Summa kr.	77 003 000	231 184 000	308 187 000	29 505 000	278 682 000

Av det i sammanställningen upptagna ersättningsanslaget till kasernbyggnaders delfond har — såsom tidigare nämnts — 67 000 kr. redan föreslagits skola anvisas under andra huvudtitelns anslag Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg. Det under fjärde huvudtiteln till kasernbyggnaders delfond beräknade ersättningsanslaget bör således slutligt föras upp med (197 732 000 — 67 000) 197 665 000 kr. De i riksstaten beräknade ersättningsanslagen till befästningars delfond och till försvarets forskningsanstalts delfond bör slutligt föras upp med i sammanställningen upptagna belopp.

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden

Inkomsterna för nästa budgetår under förevarande post beräknar jag liksom fortifikationsförvaltningen till 7 750 000 kr., vilket innebär en ökning med 650 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 7 250 000 kr. till kasernbyggnaders och 500 000 kr. till befästningars delfond.

C. Inkomster av övnings- och skjutfält

I likhet med fortifikationsförvaltningen och byggnadsstyrelsen beräknar jag inkomsterna av övnings- och skjutfält till 5 055 000 kr., varav 4,9 milj. kr. på kasernbyggnaders, 150 000 kr. på befästningars samt 5 000 kr. på försvarets forskningsanstalts delfond.

D. Diverse inkomster

Fortifikationsförvaltningen har beräknat inkomsterna under denna titel till 16 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond och 700 000 kr. för befästningars delfond. Jag har ingenting att erinra mot förvaltningens förslag. Under kasernbyggnaders delfond har härvid även tagits upp de ränteinkomster, som kan beräknas uppkomma med anledning av försäljningen av vissa delar av Järvafältet. Dessa ränteinkomster har beräknats till 15,6 milj. kr.

Hemställen

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

dets godkänna det förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1968/69 som jag förordat,

dels för budgetåret 1968/69 under riksstatens fjärde huvudtitel anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Kasernbyggnaders delfond 197 665 000 kr.,

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond 76 630 000 kr. samt

Kungl. Maj:ts proposition nr 108 år 1968

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Försvarets forskningsanstalts delfond 4 320 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter enligt staten för budgetåret 1967/68 samt enligt förslaget till stat för budgetåret 1968/69

Inkomster

	1967/68	1968/69
	Kr.	Kr.
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	181 242 000	197 732 000
2. Befästningars delfond.....	70 188 000	76 630 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	3 851 000	4 320 000
	<hr/>	<hr/>
	255 281 000	278 682 000
 B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden:		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	6 600 000	7 250 000
2. Befästningars delfond.....	500 000	500 000
	<hr/>	<hr/>
	7 100 000	7 750 000
 C. Inkomster av övnings- och skjutfält:		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	5 300 000	4 900 000
2. Befästningars delfond.....	150 000	150 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	5 000	5 000
	<hr/>	<hr/>
	5 455 000	5 055 000
 D. Diverse inkomster:		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	16 000 000	16 000 000
2. Befästningars delfond.....	700 000	700 000
	<hr/>	<hr/>
	16 700 000	16 700 000
Summa	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	284 536 000	308 187 000

Utgifter		
	1967/68	1968/69
	Kr.	Kr.
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	114 210 000	119 500 000
2. Befästningars delfond.....	43 777 000	51 497 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	986 000	1 090 000
	158 973 000	172 087 000
 B. Avsättning till värdeminskningskonto:		
1. Kasernbyggnaders delfond, <i>förslagsvis</i>	11 725 000	12 642 000
2. Befästningars delfond, <i>förslagsvis</i>	9 078 000	8 545 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, <i>förslagsvis</i>	605 000	680 000
	21 408 000	21 867 000
 C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
1. Kasernbyggnaders delfond, <i>förslagsvis</i>	25 172 000	32 200 000
2. Befästningars delfond, <i>förslagsvis</i>	4 470 000	4 500 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, <i>förslagsvis</i>	330 000	530 000
	29 972 000	37 230 000
 Överskott att tillföras riksstatens driftbudget		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	58 035 000	61 540 000
2. Befästningars delfond.....	14 213 000	13 438 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	1 935 000	2 025 000
	74 183 000	77 003 000
Summa	284 536 000	308 187 000